

Szakmai beszámoló

A Család-és Gyermekjóléti Központ 2019. évi működéséről

Enying, 2020. április 14.

Összeállította:

Bartalos Krisztina
intézményvezető

„Csak az ember tud segíteni a másik emberen.
Csak egy ember tud erőt adni a másoknak, ha bajban van.”

Márai Sándor

Bevezetés

A gyermekvédelmi, gyermekjóléti rendszer működtetése során az állami szerepvállalás mellett az önkormányzatokra hárul a jogszabályi rendelkezések gyakorlati magvalósítása, így a felmerült hiányosságok, problémák is javarészt a konkrét településeken jelentkeznek, megoldásukra is helyben kell elsősorban erőforrásokat mozgósítani.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 96. § (6) bekezdésére tekintettel a települési önkormányzatoknak a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladataik ellátásáról – azok áttekintését követően – minden évben május 31 – ig a külön jogszabályban meghatározott tartalommal átfogó értékelést kell készíteniük.

A települési önkormányzatok és megyei kormányhivatal számára a beszámoló tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997.(IX.10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete tartalmazza.

Az Enyingi Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban Intézmény) személyes gondoskodást nyújtó, gyermekjóléti alapellátásokat és szociális alapszolgáltatást végző intézmény. Célunk, hogy a szolgáltatásainkat igénybe vevő gyermekek, felnőttek, családok részére magas szakmai színvonalú ellátást nyújtsunk.

Enying járás településein élők számára az alábbi gyermekjóléti alapellátásokat biztosítottuk:

- család – és gyermekjóléti szolgáltatás
- család – és gyermekjóléti központ

Az intézmény folyamatos átalakuláson megy keresztül, igyekszünk minden jogszabályi változásnak, követelménynek eleget tenni:

Az intézmény a 2019. évben is eleget tett a 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásairól (továbbiakban Szociális törvény), valamint a 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról (továbbiakban: Gyermekvédelmi törvény) előírt feladatainak.

Az egyes szociális, gyermekvédelmi tárgyú törvények módosításáról szóló 2015. évi CXXXIII. törvény több helyen módosította a gyermekek védelméről, a gyámügyi és szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló érvényes rendeleteket. A változás érintette a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatok integrálását, valamint a család és gyermekjóléti szolgálat és központ kialakítását is, melynek elsődleges célja volt a gyermekjóléti szolgálatok megerősítése.

A család – és gyermekjóléti szolgálat, illetve a központ a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás bázisán, kötelező önkormányzati feladatként jött létre 2016. január 1-én.

Jogszabályi háttér

A gyermekek alapvető jogait az Alaptörvény deklarálja. XVI. cikk (1) bekezdése alapján „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.) 13. § (1) bekezdésének 8. és 8. a) pontja az önkormányzatok hatáskörében ellátandó

feladatként határozza meg a gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások, továbbá a szociális szolgáltatások és ellátások biztosítását.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal, intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelezettségek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről, megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről. (Gyvt. 1. § (1) bekezdés)

A Gyvt. végrehajtásáról szóló 149/1997. (IX. 10.) Kormányrendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM. rendelet.

Dokumentációnkat a 235/1997. (XII.17.), valamint a 328/2011. (XII.29.) Kormányrendeletek alapján vezetjük.

A szakmai elvárásokat a Szociális Munka Etikai Kódexe határozza meg.

A települési önkormányzat képviselő – testülete rendeletben szabályozta a hatáskörébe tartozó pénzbeli ellátások megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint ellenőrzésének szabályait, továbbá a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) rendelkezései alapján nyújtott ellátások kiegészítéseként meghatározott települési támogatásokat és azok jogosultsági feltételeit.

Az intézmény célja és szakmai feladatai

Az intézmény az ellátási területén élő, szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, valamint a krízishelyzetbe került egyének és családok számára nyújt segítő szolgáltatást. Célja az egyének és családok életvezetési képességének megőrzése, a problémák kialakulásának megelőzése, kiváltó okok feltárása, krízishelyzetek kezelése, a kialakult problémák megszüntetésének elősegítése a szociális munka eszközeinek, módszereinek, valamint a szociális szakember készségeinek alkalmazásával.

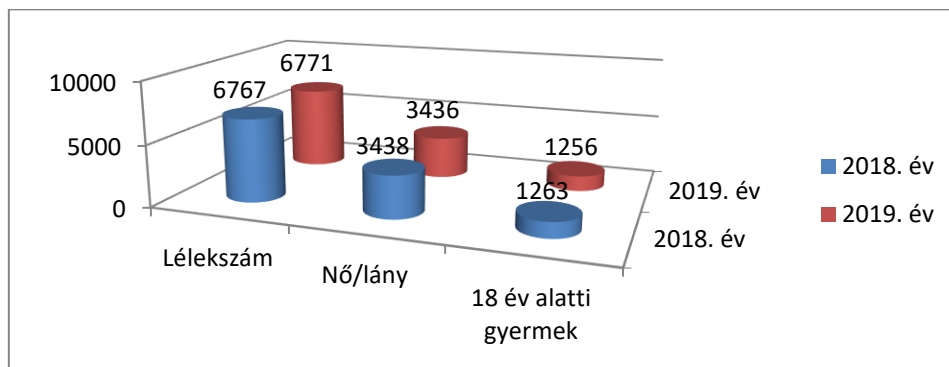
A szociális munka célja

Egyének, családok, társadalmi csoportok, közösségek életében jelentkező problémák gyakorlati kezelése. Probléma megoldási javaslatok kialakításával elérendő célunk a hátrányos szociális helyzet enyhítése, ezáltal elősegítve az egyének, családok, csoportok, és környezetük közötti összhangot. Módszerei alkalmazásával képessé tege a klienseket az önálló életvitel biztosítására, emberi méltóságuk megtartására, segítve őket abban, hogy a társadalom elfogadott, megbecsült tagjaként élhessék életüket. Az alkalmazott tevékenység egyszerre korrektív és preventív jellegű, mely direkt és indirekt módszerek alkalmazásával valósítható meg.

A megelőzés érdekében az alábbi tevékenységeket biztosítja:

- egyéni esetkezelést,
- a családban jelentkező működési zavarok, konfliktusok megoldásának elősegítését,
- segítő beszélgetést,
- tájékoztatást a szociális, társadalombiztosítási és a gyermekek után járó ellátásokról,

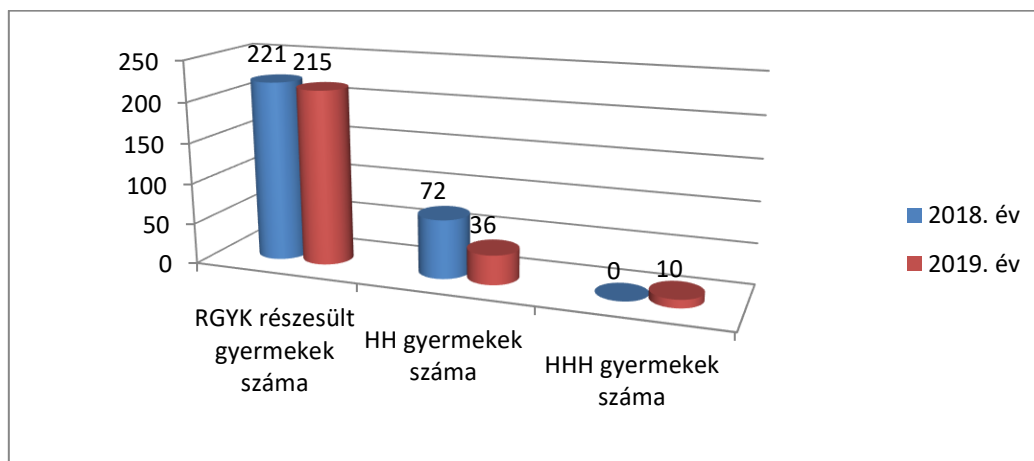
- információadást,
- ügyintézésben segítségnyújtást,
- családlátogatást,
- krízishelyzet esetén hatósági beavatkozást kezdeményez,
- a tartós-és a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus-, a szenvedély-, illetve pszichiátriai betegek, a kábítószer problémákkal küzdők és egyéb szociálisan rászorult személyek megsegítését,
- pszichológiai tanácsadáshoz való hozzájutást,
- közösségi szociális munkát,
- hátralekkezelési tanácsadást,
- önkormányzati támogatás felhasználásában való közreműködést, élelmiszervásárlást,
- szünidei gyermekétkeztetés lebonyolításában való részvételt.

A táblázat a 2018. év és a 2019. év december 31-én vizsgált adatokat tartalmazza

A diagramok adataiból jól látható Enying lakosságának lélekszáma és összetétele az elmúlt két évre vonatkozóan nem mutat nagy eltérést. A településen élő gyermekek 17,1%-a Rendszeres Gyermekvédelmi Kedvezményben részesül, amely az országos átlagnak megfelelő értéket mutat. A hátrányos helyzetű gyermekek száma a 2019-es évben a felére csökkent, azonban a halmozottan hátrányos gyermekek száma 0-ról 10-re növekedett.

Enying településre vonatkozó gyermekvédelmi adatok:

A táblázat a 2018. év és a 2019. év december 31-én vizsgált adatokat tartalmazza

Az intézmény ellátási területe: Enying város, illetve Enying Járás települései (9 település)
Fenntartója: Enying Város Önkormányzata

Az egész intézményre vonatkozó tárgyi, személyi feltételek:

Személyi feltételekben 2019-ben változás történt, a törvényi szabályozásnak megfelelően 1 fővel növekedett a szakemberlétszámunk.

A szakmai egységek egymás mellé rendelve, egymás szakmai munkáját segítve és kiegészítve működnek. Az intézmény engedélyezett létszáma 2019-ben 12,5 fő.

2018. szeptemberétől bővült a központ szolgáltatási köre, új szolgáltatásként jelent meg az óvodai-iskolai szociális segítség, majd 2019. januárjától pedig a szociális diagnózis elkészítése.

Tárgyi feltételeinket, munka körülményeinket igyekszünk folyamatosan lehetőségeinkhez mérten javítani, fejleszteni.

A Székesfehérvári Tankerületi Központ és Enying Város Önkormányzata hozzájárult ahhoz, hogy amíg a Balatonbuzsokon nem épül fel az új Központunk a helyi Batthyány Fülöp Gimnázium és Általános Iskola épületében végezzük munkánkat.

Felügyeleti szervek által végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai:

A Fejér Megyei Kormányhivatal, mint működést engedélyező szerv 2018. decemberében hatósági ellenőrzést tartott intézményünkben. Az ellenőrzés során feltárt hiányosságokat pótoltuk, javítottuk. A működést engedélyező szerv megállapította, hogy a fenntartó és az intézményvezető a hatósági ellenőrzés során feltárt hiányosságokat megszüntette, a megtett intézkedések a hatályos jogszabályi előírásoknak megfeleltek; a hatósági eljárást pedig 2019. december 9-én lezárta.

Kapcsolat és együttműködés társszervezetekkel, civil szervezetekkel

A szolgáltatást igénybe vevők hatékony ellátása érdekében a munkatársak folyamatos kapcsolatot tartanak a társintézmények szakembereivel. Egymás munkáját kiegészítve, segítve szervezzük meg a munkát.

Család és Gyermejjóléti Szolgálat

2016. január 1-ét követően feladataink egy részét a gyermekjóléti szolgáltatás (Gyvt.40.§.), másik részét a családsegítés (Szt. 64.§.) szolgáltatásainak ellátása jelentette.

Figyelemmel kíséri a lakosság szociális, mentális helyzetét. Veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő- és jelzőrendszert működtet. Információt nyújt a szociális ellátási formákról és azok igénybevételének módjáról, valamint segítséget nyújt a szociális ügyek vitelében. Szociális, életvezetési és mentálhigiénés, pályaválasztási, munkavállalási tanácsadást nyújt. Családsegítő tevékenységet végez a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítése érdekében. Hátrányos helyzetű személyek, lakossági csoportok számára tanácsadás, szolgáltatást szervez.

Az alábbi táblázat az alapszolgáltatásban-alapellátásban részesülők számát mutatja

ENYING	2018	2019
Együttműködési megállapodás alapján	163 fő 73 család	253 fő 82 család
Nem együttműködési megállapodás alapján	228 fő 55 család	314 fő 302 család
ÖSSZESEN	391 fő 128 család	567 fő 384 család

Az esetek száma a 2018-as évhez képest nőtt. Ennek oka, hogy az észlelő-és jelzőrendszer működése, illetve a társadalmi felelősségvállalás fokozatosan növekszik, Érzékenyebbé vált az egyén, egy adott csoport, közösség. Az igénybevevők kisebb részével, egyéni (sajátos) okok miatt nem kerül sor együttműködési megállapodás megkötésére, viszont az adott problémájuk kezelése többszöri találkozást igényel a családsegítő közreműködésével.

Az alábbi táblázat azokat a probléma típusokat sorolja fel, amelyek a legjellemzőbbek, legmarkánsabban vannak jelen a segítő tevékenységben.

Probléma típusa	Elsődleges probléma családok száma		Problémák halmozott száma	
	2019	2018	2019	2018
Életviteli	22	12	25	73
Családi-kapcsolati	19	14	22	73
családon belüli bántalmazás	-	2	-	4
elhanyagolás	14	16	18	73
oktatási, nevelési elhanyagolás	14	16	3	73
gyermeknevelési	3	10	15	73
gyermek intézménybe való beilleszkedési nehézsége	-	1	-	12
magatartászavar, teljesítményzavar	8	-	12	25
fogyatékoság/retardáció	-	-	3	2
lelki-mentális, pszichiátriai betegség	1	1	7	42
szenvedélybetegség	5	2	7	37
egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	1	-	8	43
foglalkoztatással kapcsolatos	-	-	4	14
anyagi (megélhetéssel, lakhatással összefüggő)	7	9	36	73
ügyintézéssel kapcsolatos	-	1	23	72
információkéréssel kapcsolatos	-	1	30	72
egyéb	2	1	2	70
ÖSSZESEN	82	73	209	758

A településen az életviteli, a családi-kapcsolati konfliktusok, illetve a gyermekek magatartás-és teljesítményzavara, ami emelkedést mutat. Ezen problémák kezelése a legnehezebb, illetve hosszan elhúzódó. E problémakör igényli a legszélesebb körű jelzőrendszeri tagok szoros együttműködését.

Összesített éves szakmai tevékenységek adatai a szolgálatnál, együttműködési és nem együttműködési megállapodás alapján:

Megnevezés	Szakmai tevékenység halmazott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
Információ	945	567
Segítő beszélgetés	608	567
Tanácsadás	614	567
Ügyintézés	1274	566
Konfliktus kezelés	80	203
Kríziskezelés	53	123
Közvetítés pénzbeli ellátásokhoz	291	339
Közvetítés természetbeli ellátásokhoz	193	217
Közvetítés a Központhoz	98	130
Esetkonferencia	31	83
Esetmegbeszélés	22	176
Esetkonzultáció	66	159
Környezettanulmány	71	208
Családlátogatás	1716	563
Adományközvetítés	587	567
Hátralékkezelési tanácsadás	88	120
Munkavállalási, pályaválasztási tanácsadás	63	63
Összesen:	6807	5232

A szolgálat tevékenységi köre az előző évekhez képest folyamatos növekedést mutat, a segítő beszélgetések száma és az ehhez kapcsolódó szakmai tevékenységek száma megduplázódott. A településen összesen 6807 szakmai tevékenységet folytatott a szolgálat, mely 5232 főt érintett.

Személyi feltételek:

Két fő családsegítő és 1 fő szociális asszisztens látta el a Szolgálat feladatait Enying város vonatkozásában.

Tárgyi feltételek:

A családsegítő szolgálatnál meghatározott, előre megbeszélt időpontokban elérhető a pszichológia tanácsadás, interjú szoba. A hely sajnos nem biztosított lehetőséget kis létszámú csoportos foglalkozásokra, közösségi szociális munkát érintő rendezvények megszervezésére. Az intézmény részére alapvető irodatechnikai eszközök álltak rendelkezésre az adminisztrációs munka elvégzéséhez, az önálló munkavégzéshez. Telefon, internet-hozzáférés, nyomtató és fénymásoló biztosítottak. Az akták tárolása az adminisztrációs szobában történt. Az intézmény tulajdonában nincs személygépkocsi, így a munkatársaknak a saját tulajdonú gépkocsi használatát engedélyezte a munkáltató, ehhez költségtérítést biztosított. Az ügyintézés menete már jelentős mértékben elektronikus úton történik, ami indokolja a részben elavult számítógép park további fejlesztését.

Szakmai tevékenység:

A gyermekjóléti szolgáltatás a szociális munka eszközeinek és módszereinek alkalmazásával szolgálja a gyermekek testi, lelki egészségének megőrzését, elősegíti a gyermekek családban történő nevelkedését, veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyhelyzet megszüntetését. Tevékenysége körében összegyűjti illetékességi területén a gyermekekkel kapcsolatos információkat, tájékoztatást nyújt a családokat érintő támogatási lehetőségekről, segíti a családokat, illetve a gyermekek érdekeinek érvényesítésében, a család tagjaival és a humánszolgáltató rendszer más tagjaival együttműködve támogatást ad ahhoz, hogy a gyermekek otthoni környezetükben, kiegyensúlyozottan nevelkedhessenek. Szociális munka eszközeivel, humánszolgáltatások biztosításával igyekszik elkerülhetővé tenni a hatósági beavatkozást. Megteremti annak lehetőségét, hogy a szükséges (elkerülhetetlen) hatósági intézkedéseket körültekintő előkészítő munka után hozza meg az illetékes hatóság.

Az Intézmény az ellátottak számára nyitva álló helyiségek ügyfélfogadási idejével igyekszik a lakosság számára a szükségletek szerinti elérést biztosítani, tekintettel, arra hogy a segítő folyamat, az esetkezelés meghatározott időközönkénti személyes kapcsolatot feltételez, amelyhez a segítő szakember jelenléte elengedhetetlen. Ennek gyakorlata a szakmai protokollok betartása mellett a helyi igények figyelembevételével került kialakításra.

A Szolgálat munkatársai az év elején a 8130 Enying, Szabadság tér 2. szám alatt nyitva álló helyiségben, majd a Kossuth u. 22. szám alatt fogadták ügyfeleiket.

Nyitva tartás, ügyfélfogadás rendje: hétfő, szerda: 08.00-16.00 óráig

péntek: 08.00-12.00 óráig

A család – és gyermekjóléti szolgálat igénybevétele önkéntes, a segítséget kérők problémái különféle szinteken jelentkeznek. Az önkéntesség előfeltételezi az igényekhez és szükségletekhez igazodó időbeli korlátokat. A megkezdett segítő folyamat, az esetkezelések, csoportmunkák rendszerességét az érintettek, a segítő és a segített határozza meg.

Szabadidős és közösségfejlesztő prevenció programjaink a 2019. év folyamán:

Erzsébet tábor keretében, a nyári szünetben 2019. 07. 01-től 2019. 07. 05-ig és 2019. 08. 05-től 2019. 08. 09-ig 30 gyermeknek napközis tábort szerveztünk, melynek célja, a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása olyan programok által, melyek során a gyermekek jól érzik magukat, élményekkel gazdagodnak. A feladatot a Szolgálat és a Központ munkatársainak bevonásával bonyolítottunk le. Intézményünk minden évben nagy sikerrel szervezi meg Enying város településén a Napközi Erzsébet-tábort, olyan gyermekek részére, akiknek szülei nem, vagy nagyon nehezen tudják megoldani gyermekeik nyári felügyeletét. Településünk halmozottan hátrányos településnek minősül, a megyében kiemelkedően magas számú munkanélküliséggel küzd, ez a településen élő gyermekek mindennapi életére is hatással van.

Táborunk ezt a hiányosságot hivatott ellensúlyozni, tartalmas programokkal, hogy a gyermekek élményekkel gazdagodva zárhassák nyarukat és felhőtlenül élvezhessék a nyári tábor nyújtotta szabadidős tevékenységeket. A tábor helyszínét a Vas Gereben Művelődési Ház és Könyvtár biztosította ebben az évben is. A csoportos tevékenységek során a gyermekek rengeteg élményt szereztek természetjárás során, versenyek alatt, a közösség építő játékaiban, az önkifejezés különböző módjait tapasztalhatták agyagozás vagy digitális festés során, így fejlesztve kreativitásukat, ismereteiket. Fontosnak tartottuk a gyermekek környezet tudatos nevelését, így játékos formában ismerkedtünk településünk faunájával a tó és a kiserdő körüli állat- és növényvilággal.

2019. 08. 10-én „Irkafirka játszónap” keretében adománygyűjtést szerveztünk. Iskolatáskákat, füzeteket, tolltartókat és egyéb kiegészítőket tudtunk adományozni az ellátásunkban lévő gyermekeknek.

A decemberi hónapban, Enying településen működő intézményekkel, „karácsonyi cipős doboz” adománygyűjtést szerveztünk. A Barátság Nyugdíjas Klub önkénteseinek segítségével a helyi élelmiszerboltokban élelmiszergyűjtést bonyolítottunk. Az összegyűjtött adományokból 44 családnak tudtuk csomagot ajándékozni a karácsony előtti napokban.. A koordinációt mi láttuk el, elkerülve azt a helyzetet, hogy egyetlen rászoruló család is kimaradjon az adományközvetítésből.

Adományközvetítés:

Egész évben elérhető klienseink számára az ingyenes ruhaadományozás, melyet lakossági felajánlásból tudunk biztosítani a rászorulóknak számára. Több esetben bútorok adományozására is sor került, szintén lakossági felajánlások útján.

Szünidei gyermekétkeztetés:

A 2019-es év során a nyári szünidei gyermekétkeztetés mellett a tavaszi-ősz-téli szünetekben is lebonyolítottuk a városi gyermekétkeztetést.

Észlelő és jelzőrendszer működtetése körében:

- A jelzésre köteles szervezetek figyelmét felhívtuk a veszélyeztetettség jelzésére, krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatás érdekében.
- Fogadtuk a beérkezett jelzéseket és felkerestük az érintett személyt, illetve családot az általunk nyújtott szolgáltatásokról való tájékoztatás érdekében.
- Az intézkedés megtételéről tájékoztattuk a jelzést tevőt, ha annak személye ismert és nem sérti meg a zárt adatkezelés kötelezettségét.
- A beérkezett jelzésekről és azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készítünk a család- és gyermekjóléti központnak.
- A jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében szakmaközi megbeszélést szervezünk évente hat alkalommal, az elhangzottakról feljegyzést készítünk.

A jelzőrendszeri tagok számára megrendezett szakmaközi megbeszéléseken voltak olyan jelzőrendszeri tagok, akik nem képviselték intézményüket.

Helyettes szülői hálózat szervezésében való közreműködés:

A gyermekek átmeneti gondozását- szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy beleegyezésével – ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt, és a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani.

2019. évben nem működött a településen helyettes szülői ellátás, erre a feladatra képzett személyek hiánya miatt.

Család – és Gyermekjóléti Központ

Az Intézmény járási szinten az alábbi településeken végzi munkáját: Enying, Mezőszentgyörgy, Lepsény, Kisláng, Mátyásdomb, Dég, Mezőkomárom, Szabadhidvég, Lajoskomárom.

A központ a 8130 Enying, Kossuth u. 22. szám alatt működött; majd az év során a Batthyány Fülöp Gimnázium épületében is elérhetővé váltak a szolgáltatásai, nyitva álló helységeként.

A szakmai egységben 1 fő intézményvezető, 3 fő esetmenedzser, 2 fő óvodai-iskolai szociális segítő, 1 fő szociális diagnózis felvételi esetmenedzser, 1 fő családgondozó és 1 fő szociális asszisztenst foglalkoztattunk.

A Család – és Gyermekjóléti Központ feladatai

- a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése, a gyermek védelme érdekében a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek;
- speciális szolgáltatások biztosítása;
- szakmai támogatás nyújtása a Család és Gyermekjóléti Szolgálatnak és a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a területén működő jelzőrendszer munkájának koordinálása;

Tárgyi feltételek:

Tárgyi feltételeinket igyekszünk folyamatosan javítani és fejleszteni.

A tavalyi év során minden munkatárs számára biztosítottak voltak a megfelelő technikai eszközök a munkavégzéshez. Tárgyi feltételeink változása következtében biztosított az a környezet, amelyben egy segítő beszélgetést kivitelezni lehetett. A területi munka ellátását helyközi buszjáratokkal és saját használatú személygépkocsival oldottuk meg, ehhez a költségtérítés biztosított.

Szakmai tevékenység:

A család – és gyermekjóléti központ az alapfeladatán túl – a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében – a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő speciális szolgáltatásokat nyújt illetékességi területén.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységeket lát el.

Javaslatot tesz:

- védelembe vételre
- megelőző pártfogásra
- ideiglenes hatályú elhelyezésre
- nevelésbe vételre
- családba fogadásra
- családba fogadó gyám kirendelésére
- tankötelezettség teljesítésének előmozdítására
- leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására
- családi pótlék természetben történő nyújtására.

A javaslattevés során a gyermekbántalmazástól, elhanyagolástól való védelemhez való jogát, saját családjában történő nevelkedéséhez és családi kapcsolatainak megtartásához, ápoláshoz való jogát, valamint a gyermek véleményét vettük/vesszük elsősorban figyelembe.

2019. évben a Család – és Gyermekjóléti Központ által nyilvántartott bűnmegelőzési program egy alkalommal került megrendezésre minden közoktatási intézményben az EFOP. 3.2.9-16-2016-00010 pályázat keretén belül.

Hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek:

Az Enyingi Járás kilenc településén, három esetmenedzser látja el ezeket a feladatokat. Gyámhivatali, kormányhivatali megkeresések nyomán javaslatokat készítenek, illetve a már valamilyen intézkedéssel érintett gyerekek, családok körüli munka koordinálását végzik.

A Központ szolgáltatásait 2800 fő vette igénybe, hatósági intézkedéssel 131 kiskorú volt érintett.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintettek száma települések szerint

Település neve	védelemb e vett	ideiglenes hatállyal elhelyezet t	nevelésb e vett	utógondozás, szakellátásból kikerült	Összese n	Ebből lány
Enying	51		6		57	34
Dég	6		15		21	13
Kisláng	10		6		16	5
Mátyásdomb	3		1		4	2
Lajoskomárom	2		-		2	-
Lepsény	-		3		3	2
Mezőkomárom	4		-		4	2
Mezőszentgyörgy	5		6	3	14	7
Szabadhidvég	2		8		10	4
ÖSSZESEN	83		45	3	131	69

83 gyermek esetében védelembe vétel keretében, 45 gondozott gyermek vonatkozásában pedig szakellátás keretében (ideiglenes elhelyezéssel, vagy nevelésbe vétellel) végeztünk esetmenedzseri tevékenységet. Megelőző pártfogás alatt 5 gyermek állt. Az év során 6 gyermek került ideiglenes hatályú elhelyezéssel szakellátásba.

Hatósági intézkedéshez kapcsolódó esetmenedzseri tevékenységben érintettek száma korcsoportok szerint

	védelembe vett	ideiglenes hatállyal elhelyezett	nevelésbe vett	utógondozás, szakellátásból kikerült	Összesen	Ebből lány
Összes érintett száma	83		45	3	131	69
0-2 éves	10		3		13	8
3-5	7		12	2	21	13
6-13	33		18	1	52	28
14-17	32		12		44	19
18-	1				1	1
Ebből lány	44		22	3	69	
HH					17	
HHH					52	

Ezekkel az intézkedésekkel kapcsolatban a kollégák 37 védelembe vételi tárgyaláson, 33 védelembe vételi felülvizsgálaton és 657 családlátogatást végeztek.

Speciális szolgáltatások

A speciális szolgáltatások a 2018-as évig nem terjedtek ki a járásunk összes településére. A 2019-es évben nagy előrelépést jelentett, hogy szolgáltatásainkat kiterjesztettük és azok igénybevétele lehetővé vált mind a kilenc járásunkhoz tartozó településén. A Központ munkájának minőségét nagyban befolyásolja a speciális szolgáltatások jól irányzott alkalmazása. Ezek jövő orientált szolgáltatások, melyek fejlesztésére fokozott figyelmet kell fordítani, ha minőségi ellátást kívánunk biztosítani. A speciális szolgáltatások drága szolgáltatások, nagy a munkaidő és szakértelm igényük. Ahhoz azonban, hogy családi és kapcsolati konfliktusokban, krízishelyzetekben, veszélyeztetett gyermekek környezetében változásokat lehessen elérni, nem spórolhatóak el ezek az erőforrások, különben folyamatosan csak a probléma diagnosztizálásáig jutunk el, anélkül, hogy bármiféle kezelési lehetőséget fel tudnánk ajánlani.

2019. év során az alábbi speciális szolgáltatások voltak elérhetőek a járásban élő gyermekek és családjaik részére:

- pszichológiai tanácsadás
- kapcsolattartási ügyelet
- készenléti szolgálat
- addiktológiai konzultáció

Addiktológiai konzultáció

A konzultáció a szenvedélybetegségben, függőségben (alkohol, drog, stb) érintetteknek segít a felépülés folyamatába.

Az addiktológiai konzultáció előzetes bejelentkezés alapján biztosított pszichológusunk közreműködésével a Wichern Alapítványon keresztül.

Kapcsolattartási ügyelet: A gyermek a kapcsolattartásra jogosult szülővel, nagyszülővel, testvérral stb. a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt beltéri játékokkal felszerelt környezetben biztosította a Központ.

A kapcsolattartás célja, hogy a különélő szülő, testvér, nagyszülők is azonos módon részt vehessen gyermek életében. A szolgáltatás igénybevételére továbbra is a Szolgálat (8130 Enying, Kossuth u. 22.) épületében van lehetőség, jelenleg két család él ezzel a lehetőséggel.

Kapcsolattartási ügyeletet a Központunkban 7 fő 29 alkalommal vette igénybe.

Folyamatosan működik, egyre gördülékenyebben.

Készenléti szolgálat: A Család – és Gyermejjóléti Központ nyitvatartási idején túl (hétköznap: 16 órától, másnap 7.30-ig, hétvégén: péntek 13.00-tól hétfő 7.30-ig) felmerülő krízishelyzetekben azonnali telefonos segítséget, tanácsadást nyújt állandóan hívható telefonszámán.

Az intézmény nyitvatartási idején túl működtetjük, melynek keretében ügyeletes munkatársunk telefonon tanácsadást, tájékoztatást ad krízishelyzetbe került egyéneknek és családoknak. A 2019-es évben hat alkalommal hívták a készenléti szolgálatot. Úgy látjuk, hogy a kliensek nagy többsége inkább a családsegítőknél- eszménedzsereknél használatban lévő mobiltelefonokat hívják, krízis és egyéb ügyekben.

Pszichológiai tanácsadás: Előzetes egyeztetést követően megbízási szerződéssel dolgozó pszichológus szakemberek bevonásával történik.

A pszichológia tanácsadás azért fontos, mert bármikor kialakulhat valakinél olyan kilátástalannak tűnő élethelyzet, amikor nem találjuk a helyes utat. Ilyen helyzetben igénybe tudjuk venni a pszichológus segítségét, aki objektivitásával, szakértelmével támogatni tudja az érintett fejlődés a döntéshozatal útján. A leggyakoribb problémák, amellyel szakember segítségét veszik igénybe a hozzánk forduló családok: életvezetési problémák, gyermeknevelési gondok, stressz, szorongás kezelése, önértékelési kérdések. A szakmai munka előzetes egyeztetést követően, megbízási szerződéssel dolgozó pszichológus szakemberek bevonásával történik. Enyingen Huszár Anna pszichológus, Lepsény, Mezőszentgyörgy és Kisláng településen Kozma Krisztina pszichológus, Lajoskomárom, Szabadhidvég, Mezőkomárom településeken Kaufmann Anikó pszichológus látja el a feladatot. Ellátottak száma 66 fő, 141 alkalommal.

Óvodai-iskolai szociális munka

Az óvodai-iskolai szociális munka, mint kötelező szolgáltatás bevezetése 2018 szeptemberétől kötelezően ellátandó feladat. Intézményünk kiemelt feladatának tartja az oktatási nevelési intézményekkel való együttműködést.

Az iskolai szociális munka szükségessége évtizedek óta váratott magára. A pedagógusok számos olyan szociális, nevelési, gondozási problémával találkoznak munkájuk során, melynek kezelése többlettherként nehezedik rájuk. Az iskolán belül gyakran alakulnak ki konfliktushelyzetek a gyermekek között, vagy az iskola és a szülő között. Abban az esetben, ha a konfliktuskezelésre nincsenek eszközök, idő, lehetőség a gyermek elidegenedését okozhatja az iskolába járástól, illetve előfordulhat pszichés probléma kialakulása, adott esetben a kirekesztés bántalmazás miatt. Kiemelt feladatként jelenik meg a prevenciós tevékenységek, melyeknek nem csak a szabadidő helyes eltöltése, hanem az iskolás korosztály önismereti, szociális készségeket fejlesztő csoportfoglalkozásokat, melyek beilleszthetőek a pedagógusok munkájába.

Mediáció és családkonzultáció

Ennek a szolgáltatásnak a biztosítása törvényi kötelezettségünk. A 2019 – es évben .... család vette igénybe ezt a segítséget. A munkánk során továbbra is nagy arányban foglalkozunk a válásokat megszenvedő gyerekekkel. A családon belüli válsághelyzet korai kezelésére nem készült fel társadalmunk, a mindennapi mentálhigiénés kultúránk még nem zárkózott fel a nyugati társadalmak által bevett eljárásrendszerekhez melyek arra hivatottak, hogy megkönnyítsék a nehéz élethelyzetekben ragadt szülők, gyermekek, nagyszülők mindennapjait. Célunk minden érintett számára elfogadható egyezség megkötése. Központunkhoz nagy százalékban a végletekig elromlott, elrontott emberi kapcsolatokkal érkeznek az ügyfelek, ebben az elmérgesedett, elkeseredett helyzetben kell segítséget nyújtanunk. A konfliktusok kialakulásának korai szakaszában nagyobb lenne az esély egy mindenki részére elfogadhatóbb egyezség kialakítására. Vinczéné Major Andrea mediátor látja el a feladatot járásunkban ügyfeleink igényeihez igazodva.

Mediációt, mint szolgáltatást 6 alkalommal 5 fő vette igénybe az elmúlt év alatt, mely a tavalyi évtől indult el, megelőzte az alkalmakat konfliktuskezelési tanácsadás.

Szakmai támogatás nyújtása a Család – és Gyermejjóléti Szolgálatnak és a jelzőrendszer munkájának koordinálása

A Család – és Gyermejjóléti Központnak szakmai támogatást kell nyújtania az Enyingi Járás területén működő Család – és Gyermejjóléti Szolgálatok számára. A szakmaközi megbeszélések alkalmával igyekszünk a Szolgálatokat is bevonni, illetve számtalan lehetőség van a munkatársakkal személyes és informális találkozásra. A szakmai egységek találkozásakor átbeszéljük a jogszabályi változásokat, szakmai protokollokat megteremtve a párbeszédet a

járás településein lévő szakemberekkel. A Központ folyamatosan tájékoztatja a Szolgálatokat az általa elérhető szolgáltatásokról, kölcsönösen informáljuk egymást klienseink számára elérhető más intézmények és szervezetek által nyújtott ellátásokról. A jelzőrendszer koordinálásának konkrét esetek mentén kiemelkedő eszköze az esetkonferenciák megszervezése és lebonyolítása. Az érintett család és a család életterébe tartozó intézmények pedagógusainak meghívásával felvázoljuk a problémát és meghatározzuk a megoldásokhoz szükséges lépéseket szakemberek jelenlétében. 2019-ben 17 esetkonferenciát tartottunk.

Együttműködés a hivatali szervekkel és a gyermekvédelemben résztvevő más intézményekkel és civil szervezetekkel

A Központ kapcsolatban áll a jelzőrendszer összes résztvevőjével, illetve törekszik is az együttműködésre mindazokkal, akik gyermekvédelmi feladatot látnak el. A kapcsolat megítélésünk szerint jónak mondható, de folyamatos munkát igényel a kiépített kapcsolatok megtartása, újak kialakítása. A Központ esetmenedzserei közvetlen munkakapcsolatban állnak a Fejér Megyei Kormányhivatal Enyingi Járási Hivatal, a Fejér Megyei Gyermekvédelmi Központ és területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat és a Fejér Megyei Pedagógiai Szakszolgálat munkatársaival. Együttműködésünket jellemzi a másik munkaterületének elismerése és tisztelete, a kölcsönös egymásra utaltság.

Képzések, szupervízió

A jogszabályi változások kötelezővé tették a család – és gyermekjóléti szolgáltatásban dolgozók számára a szupervízióban való részvételt. A szupervízió a segítő foglalkozású szakemberek mentálhigiénés „karbantartása” és fejlesztése mellett minőségbiztosítási elem is, hiszen az esetek külső szakember vezetésével történő elemzése, kiértékelése a gyermekvédelem érzékeny és számtalan támadásra lehetőséget adó terepén elősegíti a magas szakmaisággal történő szociális esetmunkát. A team szupervízió pedig mindezek mellett szervezetfejlesztési jelentőséggel is bír. A 2019 – es évben a 9 fő részére biztosítottuk ennek lehetőségét.

Az év elején négy kollégánk az EFOP – 3.9.2-16-2017-00001 azonosító számú projekt keretében Mentálhigiéniai prevenció specialista képzésben vett részt. A szociális segítő munka és speciális szolgáltatások erőteljes professzionalizálódási folyamatai zajlanak hazánkban. Ezek követése, a formálódás folyamatában való részvételünk biztosítása elengedhetetlen, intézményünk szolgáltatási színvonalának fenntartásához pedig nélkülözhetetlen alapfeltétel. Igyekeztünk minél több szakmai konferencián, rendezvényen képviseltetni Központunkat, szakmai munkánk minőségének fejlesztését tartva szem előtt.

Jövőre vonatkozó célok, tervek:

- Stabil családsegítői csapat építése; szervezetfejlesztés. A fenntartó által engedélyezett létszám megfelelő képzettségű és tapasztalattal rendelkező szakemberekkel való feltöltése. Stabilitás a szolgálatnál a családgondozást is hatékonyabbá, eredményessé tudja tenni.
- A jelentős adminisztráció indokoltá tenné más hasonló intézményeknél használt informatikai rendszer alkalmazásának bevezetését, ezáltal lehetővé téve a gyorsabb adatszolgáltatást.
- Éves szakmai tanácskozás szervezése
- Bűnmegelőzési programok szervezése az enyingi oktatási nevelési intézményekben
- prevenciós tevékenységek szervezése az oktatási intézményekben,
- önismeretei csoportok, pályaválasztási tanácsadás
- Intézményünk továbbra is szeretne olyan szolgáltatásokat nyújtani a családok és gyermekeik számára, ahol érzik a szülők, hogy problémájukkal nincsenek egyedül.

- Az év közepén szeretnénk megszervezni egy családi napot, ahol sportos játékokkal és közös programokkal az Enying településen élő családokkal, gyermekekkel.
- A 2020-es évben 5. alkalommal is szeretnénk pályázni napközis tábor megszervezésére (Erzsébet táboron keresztül).
- Amennyiben lehetőségünk nyílik rá, harmadik alkalommal megrendezzük az iskolakezdési adománygyűjtő játszónapunkat.
- Szeptember közepétől Tudatos Fogamzásgátlás és Nővédelmi Programot szeretnénk szervezni, azzal a céllal, hogy a település megnövekedett kiskorú váradósok számát csökkenteni tudjuk.
- A karácsonyi adománygyűjtő akciónkat minden év decemberében megszervezzük.

Összegzés:

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy Enying városában és a járásban jelentkező szociális problémák halmozottan és koncentráltan vannak jelen. Az itt élő lakosság legfőbb problémája anyagi természetű, az aktív korú lakosságon belül sok az ellátás nélküli, munkanélküli vagy egyéb ellátásból – passzív jövedelemből – élő ember.

Jellemző az albérletben élőkre, hogy gyakran halmoznak fel lakbérhátralékot, illetve sok esetben elmaradnak a közüzemi díjak befizetése is, valamint a felvett különböző hitelek törlesztése. Az anyagi probléma mellett nő a gyermeknevelési problémák és életviteli gondok száma is.

Településen élők esetében elmondható, hogy jellemzően a 35-39 éves korosztály veszi igénybe szolgáltatásainkat. Ezt követően egyre nagyobb számban jelentkeznek a nyugdíjas kort megelőző, 60 életévet még be nem töltött aktív korúak, akik – koruknál fogva, illetve képzettség nélkül – nem tudnak már elhelyezkedni a munkaerőpiacon. Jellemző továbbá, hogy a szolgáltatásainkat igénybe vevők között jelentkeznek azok a családok, ahol 3 vagy több kiskorút nevelnek. Többségében ezek a családok albérletben élnek, vagy szívvességi lakáshasználóként élnek az ingatlanban, egy kereső van (több esetben csak alkalmi munkával), közüzemi díjhátralékot halmoznak fel. Jövőképük tehát bizonytalan, az ő esetükben a családgondozás csak „tűzoltás” jellegű lehet.

A rendőrségi jelzések főként a családi konfliktusokból adódnak. Az iskolai jelzéseket az igazolatlan iskolai hiányzások indokolják, bár a deviáns viselkedés is egyre nagyobb szerepet kap. A 2019-es évben, a kliensek összetételben az anyagi problémákkal küzdő klienseken túl megjelent a jobb anyagi körülmények között élő ügyfélkör is a kapcsolattartási problémák kapcsán. Ennek ellenére is többségében maradtak az anyagi problémákkal küzdő kliensek. Jó néhány esetben előfordul, hogy meggondolatlanul hiteleket vesznek/vettek fel, melyeket nagy nehézségek árán vagy egyáltalán nem tudnak törleszteni, s bekerülnek az adósságszpirálba.

Ennek legfőbb oka elsősorban a munkanélküliség, az alacsony jövedelem. Az elmaradások hátterében a munkanélküliségen és az alacsony jövedelmen túl jelen vannak még olyan problémák, mint az alacsony iskolai végzettség, amely az elhelyezkedést nehezíti, a betegség és a szenvedélybetegség.

Néhányan azzal a kéréssel fordulnak intézményünk felé, hogy önkormányzati lakást szeretnének igényelni.

Nevelésbe vételi javaslatok esetén, az elhelyezést kiváltó okok minden esetben összetetten jelentkeznek és sokszor annyira összefüggésben vannak egymással, hogy a szakember számára is komoly mérlegelést kíván pontos besorolásuk. Meg kell vizsgálni a család szerkezetét, struktúráját, a szülők és a gyermek személyiségjegyeit, magatartási attitűdjüket,

kapcsolatrendszerüket, iskolázottságukat, a szülők munkaerő-piaci helyzetét, a gyermek iskolai teljesítményét, kortárskapcsolatait. Nemcsak a szülők életvezetési nehézségeiről beszélhetünk, vagy a gyermek magatartásproblémájáról. Ennek függvényében kell kidolgoznunk egy komplex gondozási tervet, kitűzni a célokat, és motiválni e célok megvalósításához szükséges feladatok elvégzését. A 2019-es évben is nagyon nagy segítséget jelentett, hogy a Család – és Gyermejkölési Központban lehetőség nyílt a pszichológiai konzultációra, a kamaszkorban lévő ellátottjaink zömében olyan komoly konfliktusban állnak szüleikkel, hogy ezeket már csak egy harmadik szakember bevonásával képesek rendbe hozni. Elsődleges célunk a családba történő visszagondozás, a családot azonban sokszor komolyan meg kell segíteni, hogy a benne torz módon működő alrendszerek, kapcsolatok helyre álljanak, és újra alkalmas legyen a család a gyermek nevelésére, gondozására. Évről évre tapasztaljuk, hogy a problémák egyre mélyebbek, egyre összetettebbek és egyre nagyobb szakértelmet, egyre szélesebb körű ellátást igényelnek.

Szakmai munkánk során nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekekkel való tanulásra, a gyermekek iskolai előmenetelében való segítségnyújtásra, valamint az egyéni fejlesztésükre.

Az észlelő és jelzőrendszer aktivitása az alapja az eredményes működésnek. Munkánkat nagyban meghatározza, hogy miként működik a jelzőrendszer, hisz a tőlük kapott információk alapján nyílik mód a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére vagy a krízishelyzetbe került személlyel való kapcsolatfelvételre. A jelzőrendszer tagjai a saját területükön végzett munkájukkal teszik hatékonyabbá a Család – és Gyermejkölési Központ munkáját, mivel az időben jelzett problémákat eredményesebben lehet kezelni. Megfigyelhető, hogy szakembereinkre eszközként tekintenek a szülők, akiket a maguk érdekében és a másik ellen igyekeznek felhasználni. Az ilyen szülők sajnos gyakran nem képesek eltávolodni a helyzettől, abban a maguk szerepét kívülről kicsit megvizsgálni, más szempontokat is figyelembe venni. Ez legtöbbször odavezet, hogy a gyermek jogai és érdekei eltörpülnek, kizárólag a másik fél bántására és a saját győzelmükre koncentrálnak.

Gyakran bizalmatlanság és rosszul értelmezett, vélt vagy valós érdekeik mentén alapvető információkat is eltitkolnak, vagy csak egyszerűen nem közölnek, együttműködést nem tanúsítanak. Ezen esetekben a szülők és a szociális szakemberek céljai még véletlenül sem találkoznak. Szükségessé vált olyan szolgáltatások bevonása, mint a mediáció, illetve családterápia.

Szeretnénk, ha az Intézmény által nyújtott szolgáltatások köre bővülne és a települések lakosságának megelégedésére szolgálna. Ehhez munkatársaink emberszeretete, hivatástudata és szakértelme nagymértékben hozzájárul.

Beszámolóm végén szeretném megköszönni Enying Város Önkormányzatának, Képviselő-testületének, az önkormányzat dolgozóinak és vezetőinek az együttműködést, mellyel segítik intézményünk munkáját.

„Egyedül félszárnyú angyalok vagyunk, s csak úgy tudunk szárnyalni, ha összekapaszzkodunk.”

/ismeretlen/

Enying, 2019. április 4.

Bartalos Krisztina
intézményvezető

